

PARTIDA ROMILOR PRO-EUROPA

Str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, et. 5

Camera: 386, Sector 1/Bucurșii

Tel /Fax: 021/ 313.85.40 / 0757.377.580

Website: www.partidaromilor.ro

e-mail: sg.tehnic.aprpe@gmail.com

162 DE ANI DE LA DESFIINȚAREA ROBIEI ȚIGANILOR ÎN ȚARA ROMÂNEASCĂ

Prima lucrare despre țiganii din România

Ne amintim că *Mihail Kogălniceanu, în anul 1837, la numai 20 de ani, scria la Berlin, în limba germană și franceză, prima lucrare despre țiganii din România, cerând dezrobirea lor.*

În programul progresist al Revoluției din 1848 se cerea dezrobirea țiganilor. Ioasafat Snagoveanu, arhimandritul, luând parte la această revoluție, a fost ales membru în Comisia pentru dezrobirea țiganilor, împreună cu Cezar Bolliac și Petrache Poenaru, fapt pentru care a fost exilat din Țara Românească, ajungând la Paris, unde în anul 1853 a înființat prima capelă românească. A murit în exil, departe de țară și de țiganii pe care-i prețuia.

Înfrângerea Revoluției din anul 1848 a însemnat apusul procesului de eliberare a țiganilor. Bucuria izbăvirii a durat prea puțin. După aproape 8 ani, la 20 februarie 1856 a fost votată „*Legiuirea pentru emanciparea tuturor țiganilor din Principatul Țării Românești*“.

PARTIDA ROMILOR PRO-EUROPA

Str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, et. 5

Camera: 386, Sector 1/Bucurști

Tel /Fax: 021/ 313.85.40 / 0757.377.580

Website: www.partidaromilor.ro

e-mail: sg.tehnic.aprpe@gmail.com

Va fi desființată robia țiganilor particulari, dându-se drept **despăgubire 10 galbeni pentru fiecare țigan, din Casa fondului de despăgubire**. Erau obligați să se statornicească, iar nomazii să se așeze în satele unde doresc, cu obligația de a avea locuințe și gospodării proprii.

Așadar, votarea celor două legi, în **anul 1855 în Moldova și în 1856 în Țara Românească**, va constitui practic cea din urmă etapă a dezrobirii țiganilor, fiind prima mare reformă socială, când cetățenii aceleași țări aveau aceleași drepturi, fără nici o discriminare.

Dezrobirea țiganilor a fost o componentă importantă a modernizării sociale a principatelor române, fiind practic prima mare reformă socială a principatelor. Potrivit site-ului divers.ro, dedicat minorităților etnice, cea mai timpurie atestare documentară privind existența țiganilor pe teritoriul țărilor române datează din 1385, într-un act emis de domnul Țării Românești Dan I, care dăruiește Mănăstirii Tismana mai multe posesiuni, printre care și 40 de sălașe de țigani.

În Moldova, țiganii sunt amintiți prima dată în 1428, când Alexandru cel Bun dăruiește Mănăstirii Bistrița 31 de sălașe de țigani și 12 bordeie de tătari. De asemenea, mai sunt amintiți țiganii mănăstirilor Visnevat (1429) și Moldovița (1434).

În Transilvania, prima informație despre prezența țiganilor se referă la Țara Făgărașului. În timpul lui Mircea cel Bătrân, boierul Costea stăpâna satele Viștea de Jos, Viștea de Sus și jumătate din Arpașul de Jos, precum și 17 țigani de cort.

În ceea ce privește sosirea țiganilor pe teritoriul țărilor române istoriografia română reprezentată de Nicolae Iorga, dar și de alți istorici români, face referire la faptul că **țiganii au venit în principatele române o dată cu invazia mongolă din 1241-1242**.

În cursul Evului Mediu, țiganii din statele românești au reprezentat o importantă categorie socială fie că era vorba de țiganii robi domnești, robi mănăstirești sau robi boierești, delimitarea categoriilor de țigani era realizată în funcție de apartenența la stăpân. Țiganii erau departe de a constitui o populație omogenă, însă atât documentele interne ale Țării Românești și Moldovei, dar și **relatările călătorilor străini care au luat contact cu realitățile din statele românești prezentau două tipuri de țigani, sedentari, care locuiau și munceau pe moșia sau la curtea domnească sau a stăpânilor lor, și țigani nomazi**.

PARTIDA ROMILOR PRO-EUROPA

Str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, et. 5

Camera: 386, Sector 1/Bucurști

Tel / Fax: 021/ 313.85.40 / 0757.377.580

Website: www.partidaromilor.ro

e-mail: sg.tehnic.aprpe@gmail.com

Ideea emancipării țiganilor a fost îmbrățișată și susținută prin diferite articole sau studii la începutul secolului al XIX-lea de reprezentanți de seamă ai iluminismului românesc printre care: ***Mihail Kogălniceanu, Cezar Bolliac, Alecu Russo, Ion Heliade Rădulescu, Vasile Alecsandri Gheorghe Asachi.***

Regulamentele Organice adoptate în ***Țara Românească și Moldova în 1831*** au menținut robia țiganilor, necontestată la nivelul factorilor politici. Reglementările care intervin îi privesc doar pe țiganii statului, iar prin ***articolul 67 și 95 din Regulamentul Organic al Țării Românești și articolul 79 din Regulamentul Organic al Moldovei***, țiganii statului trebuie să îndeplinească aceleași obligații fiscale ca și oamenii liberi. De asemenea, conform ***articolului 95 al Regulamentului Organic din Țara Românească și articolului 86 al celui din Moldova*** este subliniată ideea sedentarizării țiganilor, pentru lichidarea nomadismului și încadrarea lor într-un sector agricol sau meșteșugăresc.

Adunarea Obștească Extraordinară din Țara Românească a adoptat, în ***1831, "Regulamentul privind îmbunătățirea soartei țiganilor statului"*** care urmărea statornicirea țiganilor și deprinderea lor cu munca pământului. După modelul acestui document, ***Adunarea Moldoveană a adoptat un "Regulament pentru statornicirea țiganilor"***, ca o anexă a Regulamentului Organic. Documentul promova așezarea țiganilor statului pe moșiile particulare, aceștia obținând astfel o serie de scutiri fiscale. În 1834, Ion Câmpineanu i-a eliberat din robie pe țiganii săi, pe care-i moștenise de la părinți. Ideea emancipării țiganilor a început să prindă contur, deși fapta sa nu a avut un ecou similar printre ceilalți boieri proprietari de țigani.

Cronologia măsurilor de dezrobire Muntenia (Țara Românească)

- **16/28 martie 1843.** Adunarea Obștească a Țării Românești a votat Legea pentru desființarea dajnicilor de sub administrația Vorniciei temnițelor și trecerea lor sub administrația ocârmuirii județelor. Promulgată prin Ofis domnesc la 22 martie/2 aprilie 1843. Întâia lege prin care se desființa robia pentru o categorie de țigani ai Statului, categorie socială scoasă din evidențele fiscale ale Vorniciei temnițelor și trecerea sub administrație civilă.

PARTIDA ROMILOR PRO-EUROPA

Str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, et. 5

Camera: 386, Sector 1/Bucurști

Tel / Fax: 021/ 313.85.40 / 0757.377.580

Website: www.partidaromilor.ro

e-mail: sg.tehnic.aprpe@gmail.com

- **28 august/9 septembrie 1843.** Dispoziția circulară a Ministerului Treburilor din Lăuntru al Țării Românești, prin care proprietarii de țigani erau obligați ca în termen de 18 luni să se îngrijească de "statornicia țiganilor nomazi în așezări și în case, fie pe propriile moșii, fie pe alte altora". Cei găsiți după un an și jumătate umblând prin țară urmau să fie așezați de către autorități pe domenii ale statului.
- **11/23 februarie 1847.** La propunerea domnitorului Gheorghe Bibescu, Adunarea Obștească a Țărilor Române a adoptat o Lege prin care erau eliberați din robie, fără nici un fel de despăgubire, "țiganii Mitropoliei și episcopiiilor, mănăstirilor, matocurilor bisericesti și ai oricăror alte așezăminte publice".
- **9/21 iunie 1848.** În Proclamația de la Islaz a revoluționarilor munteni era menționat un articol privind "emanciparea robilor țigani, fără nici un fel de despăgubire".
- **26 iunie/8 iulie 1848.** Guvernul Provizoriu de la București a decretat "eliberarea robilor țigani ai boierilor, începând cu data de 10/22 iulie 1848".
- **22 noiembrie/4 decembrie 1850.** Domnitorul Barbu Știrbei a interzis prin Ofis ca "familiile de țigani să mai fie despărțite prin donații sau vânzare; Ofisul interzicea, de asemenea, vânzările de țigani sub patru membri (atunci când era vorba de una până la trei familii). În cazurile respective, proprietarii particulari erau "obligați să se adreseze Visteriei care-i răscumpăra și-i puneă în libertate".
- **8/20 februarie 1856.** Decretată legiuirea pentru emanciparea țiganilor din Țara Românească. S-a desființat robia țiganilor aparținând proprietarilor particulari, cu despăgubire de 10 galbeni pentru fiecare persoană, plătită eșalonat în mai mulți ani. Țiganii erau obligați să se statornicească, fiindu-le interzisă strămutarea pe o perioadă de 10 ani (două perioade fiscale a cinci ani fiecare). Astfel, în Moldova și în Muntenia, deveneau oameni liberi, peste 250.000 de foști țigani robi.

Moldova:

- **31 ianuarie/12 februarie 1844.** La propunerea domnitorului Mihail Sturtza, Adunarea Obștească a Moldovei a votat "Legea pentru regularizarea țiganilor Mitropoliei, episcopiiilor și mănăstirilor

PARTIDA ROMILOR PRO-EUROPA

Str. Victor Eftimiu, nr. 1-3, et. 5

Camera: 386, Sector 1/Bucursii

Tel /Fax: 021/ 313.85.40 / 0757.377.580

Website: www.partidaromilor.ro

e-mail: sg.tehnic.aprpe@gmail.com

îndeobște", în baza căreia "țiganiii aparținătorii Bisericii și așezămintelor mănăstirești - deveneau liberi".

- **August 1848.** Mihail Kogălniceau a elaborat programul revoluționar intitulat "Dorințele Partidei Naționale în Moldova", ce cuprindea un articol referitor la "desființarea robiei țiganilor".
- **10/22 decembrie 1855.** Adunarea Obștească a Moldovei și domnitorul Grigore Al. Ghica au adoptat "Legea pentru desființarea robiei și regularizarea despăgubirii și trecerea emancipaților la dare către stat". Țiganiii aflați în proprietățile private erau eliberați din robie, cu drept de strămutare de pe o moșie pe alta. Despăgubirea proprietarilor se fixă la 8-4 galbeni de persoană, în funcție de categorii - lingurari, respectiv lăieșii. "Invalidii și sugarii" erau exceptați de la despăgubire